

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Declaratio Gallicana circa oecumenicam Romani Pontificis Authoritatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

Summa hujusmodi subnectetur confutatio Dissertationum Historicarum, quas Ludovicus Ellies Du Pin sacra facultatis Theologicae Parisiensis Doctor in suo Opere de antiquâ Ecclesiæ disciplinâ nuperrimè digessit. Quam Summam pariter in quatuor dividemus articulos, quorum Primus de *Cathedræ Apostolicæ supra Reges potestate* constabit sex Capitibus, quibus videbantur consilium premitenda, quæ Author *In extincione sacri Concilij Tridentini veritatis*, hujus Operis sui Tomo tertio per modum Praefationis disseruit.

ARTICULUS I.

Declarationis Gallicanae circa Oecumenicam Romani Pontificis Autoritatem.

Ritulus iste ita se habet: *Primum Beato Petro, ejusque successoribus, Christi Vicarijs, ipsiusque Ecclesiæ rerum spiritualium, & ad aeternam salutem pertinentium: non autem civilium, aut temporalium à Deo tradita est potestas, dicente Domino, Regnum meum non est de hoc mundo: Et iterum: Reddite ergo, quæ sunt Caesaris, Caesaris, & quæ sunt Dei, Deo. Ac proinde stat illud Apostolicum dictum: Omnis anima protestatus sublimioribus subdita sit: non est enim potestas nisi à Deo, quæ autem sunt à Deo, ordinata sunt: Itaque qui protestati resistit, Dei ordinationi resistit. Reges ergo & Principes in temporalibus nulli Ecclesiasticae potestati Dei ordinatione subiciuntur, neque auctoritate clavium Ecclesiæ directè, vel indirectè deponi, aut illorum subditi eximi à fide, atque obedientiæ, ac protesti fidelitatis sacramento solvi possunt. Eaque sententia publica tranquillitas necessaria, nec minus Ecclesiæ, quam Imperio utilis, & Verbo Dei, Patrum Traditioni, & Sanctorum exemplis confona, omnino retinenda est.*

Reflexio,

Verum ac legitimum hujus articuli sensum disquirere satagens.

Ex hujus articuli fine dilucidum redditur, Gallicani Cleri in praadducto Articolo sensum esse prorsus conformandum cum Verbo Dei, Patrum Traditione, & Sanctorum exemplis. Ex quo proinde solidissimo veritatis fundamento firma stat duplicitas, Ecclesiasticae scilicet, ac Politice potestatis suprema auctoritas: cui utrique Divinitus est constituta sua sphæra, ita ut illius limites circumscrivant causis spiritualibus, & ad animalium salutem pertinentibus, hujus verò limites continentur causis civilibus ac temporalibus. At quemadmodum in homine sunt quidem duæ res disparatae, corpus scilicet & anima, ab uno eodemque Creatore, absque ulla quad primam sui productionem, in principijs effectivè gignere, inter se dependentiæ, prius prouidentes, ita tamen inter se combinatorat, ut anima regimen teneat super corpore.

ris affectiones: sic supremo magistratu Politico ita ineft auctoritas Divinitus constituta, ut hujus tamen exercitum in homine Christiano capax sit ordinis etiam supernaturale, aeternam salutem respicientis; sub quâ adeò formalitate respectum haber ad Ecclesiasticam Divinitus constitutam auctoritatem. An non igitur secundum tam ordinabilitatem, supremâ Politica potestas saltem materialiter indirecè subjacebit supremæ Ecclesiasticae auctoritati, modo statim exponendo?

CONCLUSIO.

In praesenti punto concernente supremam Ecclesiasticam, in Romano Pontifice, vel in Concilio Oecumenico subsistentem, super Regiam supremam temporalem potestatis supremarentie auctoritatem, circumspectè distinguenda est tum Regiae potestatis ratio Formalis, tum ejusdem ad hoc individuum suppositum applicationis, nec non ejusdem Exercitū Materialiter spectati conditio.

Explicatur status Questionis. Ejusmodi namque supremæ Regiae potestatis ad supremam Ecclesiasticam auctoritatem comparatio eo modo se se habere videtur, quo modo rationis lumen naturale comparatur ad Divinum supernaturale fidei lumen. Sicuti namque utrumque hoc lumen est immediate à Deo, quâ auctore partim naturali, partim supernaturali; & ideo utrumque est supremum in suo genere: sic res se habet circa Politicam & Ecclesiasticam auctoritatem supremam. Unde utriusque huic supremæ potestati catenus competit legislativa auctoritas, ut legum à potestate Politica latarum obligatio formaliter spectata, non subdit auctoritati Ecclesiasticae potestatis, sed sit per se subsistens in suâ linea. Et quemadmodum verum non repugnat vero, nec adeò potest illa esse contrarietas inter lumen naturalis ac fidei Divinae veritatem: sic lex Politica & Ecclesiastica, in quantum unaquaque legitimè procedit ex auctoritate sibi commenstrata, nequeunt inter se repugnare. Tametsi vero in hoc rursus sit paritas inter Ecclesiasticam & Politicam supremam potestatem, ut leges utrinque, practican lumini seu supernaturali, seu naturali commenstratam veritatem obtinentes, id est, ab honeste seu fidei, seu rationis non declinantes, ita sint per se in genere suo subsistentes, ut Ecclesiastica suprema potestas legitimis, (id est à ratione naturali non deviantibus) legibus politicis,

licis, minimè se possit ingerere, eas vel abo-
lendo, vel immutando. Nihilominus quia
suprema Ecclesiastica authoritas, in legibus
pro universa Ecclesia ferendis, est infallibili-
lis, taliterò in ordine ad statum politicum
infallibilitate caret suprema Civilis potestas:
idcirco fieri potest, leges à Politico Magistra-
tu latas diffonare cum fidei lumine, ut con-
sequenter à naturali quoque practicā veritate
sint alieni: cùm econtra leges pro universâ
Ecclesia, à supremâ potestate Ecclesiastica pro-
manentes, neque à fidei, neque consequenter
à rationis naturalis, utpote cum illâ pugnare
haut potest, veritate practicâ aberrare va-
leant. Ex quo rursus fit consequens; supre-
mam Ecclesiasticam authoritatem posse ex fi-
dei principijs, supra legibus civilibus à rectâ
ratione diffonantibus ferre judicium, easque
Directè, quâ cum fide pugnantes; Indirectè ve-
rò, quâ cum ratione naturali, utpote cum fi-
dei lumine nullam contrarietatem habente,
diffonantes abolere, atque re ipsâ nullas & in-
validas pronunciare: cùm econtra supremâ
Politica authoritas in nullo prolsus casu quid-
quam valeat adversus Ecclesiasticæ potestatis
leges, siquidem istæ supremâ Ecclesiastice autho-
ritate munita, eam sub infallibilitate obti-
neant cum fidei principijs conformitatem
ac honestatem moralem, ut impossibile sit,
ipfas unquam contrariari practicæ luminis
naturalis veritati, atque adeò Politicæ cum hac
commentur autoriatati.

8. Inter utramque porrò seu Ecclesiasticam,
seu Politicam autoriatem supremam, in hoc
statæ qualitas, ut ambae quidem sine immediate
Juris Divini, utriusque tamen ad certam in-
dividuam personam applicatio materialis, pen-
deat ex hominum constitutione. Nam ipso
met Imperatore in insit, fatente, supremâ
Politica potestas erat primitus in populo, at-
que ab hoc primum translata est in unam cer-
tam personam: cuiusmodi etiam personæ de-
signatio est vel per successionem hæreditari-
am, vel per oversimodi generis electionem:
qui uterque adeò succendi modus est pen-
dens ab humana constitutione. In supremæ
equidem Ecclesiasticae authoritatis ad certam
personam applicatione materiali, intervenit
pari modo electio hominum, ex humana con-
stitutione dependens, ita tamen, ut successio
ipso Jure Divino sancta, catenus conferat E-
lecto Occumenicam ejusmodi potestatem,
quatenus hujus collatio est immediate Juris Di-
vini, secùs, quam sit in collatione Regis ac Im-
periorum autoriatis, in qua non Electio
duntaxat, seu successio hæreditaria, tanquam
personæ ad supremam Politicam autoriatem
designatio, ac deputatio materialis (quod su-
premâ Occumenicâ quoque Ecclesiastice po-
testati commune est) sed ipsa etiam collatio
dignitatis hujusmodi est Juris humani, tam-
eti autoriitas in se formaliter spectata, sit imme-
diata Juris Divini. Sub cuiusmodi adeò & Di-
vini & humani Juris distinctione, immobili-
ter est servanda æqualitas inter autoriatem
utramque, ut, quod immediata spectat ad los
Divinum, non subsit alterutri illi autori-
ta-

ti, quatenus homini cupiam inexistenti. Id
vero, quod Humani Iuris est, eatenus penderet
ex hominum dispositione, ut Summi Pontifi-
cis non nisi per homines electione facta, ex
Ecclesiæ adhuc iudicio, seu fidelium unanimi
consensu penderat certitudo moralis, per quam
stet evidencia credibilitatis, sub quâ crederet
fas sit, hunc hominem esse illum, quem con-
tingit verbum Christi, Petro sub perpetuo suc-
cessionis Iure, ejusque adeò successori legitimo;
conferentis Occumenicam Ecclesiæ authorita-
tem, Evangelio sacro definitam. Quando-
quidem ergo non designatio duntaxat Materi-
alis personæ ad Regiam seu Imperatoriam au-
thoritatem vocata, sed hujus potestatis colla-
tio sit Iuris humani, superest hic decidendum;
an circa hanc saltem Indirectè possit aliquid di-
sponere supremâ Ecclesiastica potestas?

In quo equidem videtur partem Negativam
sanxisse praadducta Cleri Gallicani pro-
positio, Christi Vicarij, ipsique Ecclesiæ taliter
admentis rerum temporalium ac civilium potestas-
tem, ut dilucidis verbis concludat, Reges &
Principes in temporalibus nulli Ecclesiastice potestas-
ti, Dei ordinatione subyici, neque autoritate clau-
siu[m] Ecclesiæ, Dei ecte, vel Indirecte deponi, aut
illorum subditos eximi a fide, atque obedientia ac pra-
fato fidelitatis sacramento solvi posse. Num igitur
Clero seu Catholico, seu Christianissimo
istud edicere fas sit? Minime: nisi ea conclusio
redigatur ad limites superioris positos, quod
scilicet in hoc puncto circumspectè distinguenda
sit tum Regiæ potestatis ratio formalis, tum ejus-
dem ad hoc individuum suppositum applicationis, neq;
non ejusdem exercitiæ materialiter (spectati conditionis
Etenim quis negat, Magistratus Politici au-
thoritatem Verbo Divino sanctam, esse de fide?
Ergo super hac ejus est authoritatis judi-
cium, cujus est, fidei decreta ex Verbo Dei
sancire adversus ingruentes hæreses. Quan-
doquidem igitur supremâ Ecclesiæ potestas
Occumenica adversus hæreticos, Magistra-
tum Politicum exauthorare contendentes,
ejusque potestatem perfide negantes, nosca-
tur tulisse judicium, talis authoritatis definitio-
num, quis jam negat, Ecclesiæ authoritatem
se extendere ad ejusdem Politicæ potestatis,
quæ Verbo Divino assertæ, manutinentem?
Libenter equidem damus, talem Ecclesiæ de-
finitionem haud nisi præcisâ luminis naturalis
ratione, sed formaliter fundari super Verbi Di-
vini authoritatem; eo ipso tamen, quod tangat
punctum Iuris Divini, per quod habetur Di-
vinus constituta Politica potestas, consequens
est; ipsissimam hanc autoriatem subesse Ec-
clesiæ iudicio, non ut eam vel immutet, vel quo-
ad formalem ejusdem, Verbo Divino definitam,
rationem, de ipsa disponat, sed ut ex Dei Verbo
eam firmer, & adversus hæreticos defen-
dat, atque communiat. Quod Clerus quo-
que Gallicanus ita præstitit, ut eam Dei Verbo
constitutam, ac Iure Divino sanctam ostendat.
Quæ proinde supremâ Politica autori-
tas non quidem Formaliter vel Directe, vel
Indirecte subest Jurisdictioni Ecclesiasticae, si-
quidem ista non extendat se super Iure Divi-
no Formaliter spectato, neque Ecclesia pro arbitrio

- trio, sed pro Iure Divino, cui subest, ferre debet judicium de illâ, per expressum Dei Verbum constitutâ potestate: nihilominus heretica pravitas, quatenus conatur eam eliminare, omni modo subjicitur jurisdictioni ac judicio Ecclesia; sive adeo huic Indirecte subditur ipsissima illa Politica authoritas, quatenus est materia vindicationis, qua justo Ecclesia judicio exercenda est, pro manutenenendo Iure Divino, per quod habetur sancta ea potestas, Quare Ius hoc Divinum in se ipso Formaliter spectatum, etenus est regula judicij, quod Ecclesia exercere deberet adversus ejusdem temperatores, ut sub concretione quasi materiali, quatenus nimirum subest heretica sui temerationi, per Indirectum & Materialiter subjaceat etiam judicio Ecclesie. Quemadmodum igitur suprema Politica authoritas Divino Jure sancta, objectivè se habens ad hereticam ieiunationem, Indirecte materialiter subditur Ecclesia judicio: sic pro secondo dicendum est, eandem potestatem, quatenus subjectivè est in homine Ecclesia subiecto, Indirecte materialiter subjacere ejusdem S. Ecclesie judicio, modo statim explicando. Nunquid enim quodlibet hominis baptizati peccatum subest Ecclesia sancte foro non tantum interno, sed etiam externo? Christus namque Matth. 18. dicitis verbis pronunciat, de quoquaque peccatorum genere, ubi correctio fraterno non profecerit, denuntiandum esse Ecclesia, cui ad rescissionis usque sententiam, fas esset, adversus inobedientem procedere. Quamdiu igitur suprema Politica potestas sit intra spharam sue authoritatis in ferendis legibus justis ac æquis, dici equidem potest, nihil contra calam potestatem habere, quod agat Ecclesiastica suprema authoritas, tametsi cura ipsius incumbat providere, ut, sicut homo ad statum supernaturalem est elevatus in suis actionibus, eo etiam tendat dicta Politica authoritas, sive que eius exercitum non tam Formaliter, quam Materialiter spectatum, ratione scilicet ejusdem extra rationis legitima spharam exercite applicationis quasi materialis, Indirecte subest Ecclesiastica authorati.
13. Dices. An igitur practica Cleri Gallicani Declarationis in eo sensu accipi ac tolerari potest, quod nempe suprema Regia authoritas, ne quidem Indirecte formaliter, bene tamen materialiter Indirecte sit subiecta Ecclesia suprema jurisdictioni ac judicio? At dicta Declarationis verborum generalitas non videtur admittere talem distinctionem.
14. Contra. Nam ictius Declarationis propositione stat sub hinc verbis: quod nempe Beato Petro, ejusque successoribus Christi Vicariis, ipsique Ecclesia sit a Deo tradita potestas rerum spiritualium, & ad eternam salutem pertinentium, non autem civilium ac temporalium.
- At vero Politica potestatis ad salutis æternæ finem reductio, & à peccato cohibito ita est pertinens ad salutem æternam, ut hæc ratione sit in censa rerum spiritualium: quippe cum ex eo, quod est formale, non ex eo, quod est materiale, fiat denominatio: sic enim cuncta Sacra menta, ritusque Ecclesiastici Materi-

liter quidem sunt quid corporale, & tamen ex formalis suâ ratione computantur inter res spirituales.

Deinde dictæ Declarationis principium nititur sacra Scripturæ verbis, quorum clarus extat sensus de autoritate Politica formaliter spectata, quæ spectante Imperiū Civile, & quæ secundum hanc suam spharam Divinitus constitutâ, & ut sic differente ab authoritate, Regnum non de hoc mundo, sed quæ Dei sunt, recipiente. Quæ universa ostendunt, ibi esse sermonem de duplicitis Politica nempe, ac Ecclesiastica potestatis formalis discrimine ac ratione.

Quandoquidem igitur conclusio ita debet commenaturi cum principiis sui illativis, ut termini non aliter sint accipiendi in conclusione, quam in præmissis, juxta conditionem ad Medij in hisce propositi: consequens est; in sensu quoque formalis esse duntaxat accipienda verballationis, sub sequenti tenore factæ: quod nempe Reges & Principes (id est, quod supremam suam potestatem formaliter spectatam, & ut sic Jure Divino constitutam) in temporibus (quæ Divinæ hujus constitutionis spharam non prætergredientibus) nulli Ecclesiastica potestatis Dei ordinatione subiectantur: cum quo tamen optimè cohereret, quod de indirectâ ejusdem potestatis, secundum materialē quamplam concretionem spectate subjectione, prius dictum fuit.

Replicabis. Hanc benigneorem Cleri Gallicani Declarationis interpretationem vix concordare cum ejusdem proprijs verbis, quibus dissentit dicitur, Reges & Principes neque auctoritate Clavius Ecclesia Directe, vel Indirecte deponi, neque illorum subditos eximi à fide, atque obedientia ac præfato fidelitatis Sacramento solvi posse.

Contra. Disquiramus enim pro rei hujus explicatione, ex ipso Clero Gallicano, quando Christianissimus Rex jure Belli (per supremam Regiam suam auctoritatem ex Juris ac Facti fundamentis, virorum prudentiorum, & quæ ac piorum judicio solidis, ac in rei veritate subsistentibus) justi declarati, sibi vindicat jus cuiuspiam Principatus, an non Principem seu Regem talis Principatus ex legitimo Iuris titulo possessorem, Ipoliendo Dominum, seu Principatus sui possessione, sibi tale Dominum plenè addicendo; Principem hæc de causâ sibi infensum indirecte saltem deponat, & re ipsâ cum effectu subditos ipsius eximat à fide atque obedientiâ, ac præfato fidelitatis juremento? Si neget Clerus Gallicanus, hoc ex æquitatis ac iustitia jure fieri a suo Rege, ipse viderit, ne insimulandus sit laicæ Regie majestatis. Si ergo idem Clerus affirmet, id jure fieri a suo Rege: mox reincident questio: quandoquidem Regum, & Principum suprema auctoritas Politica sit immediate à Deo, quomodo Christianissimus Rex possit super isto Divinitus constituto Iure habere aliquid Iuris: imò cùm ex eo, quod suprema Politica potestas ex ordinatione Dei substar, Ecclesia, nulla sit super illam jurisdictione, atque adeo in Regibus ac Principibus etiam indirecte depontendis, ac subditis ab homagio solvendis auctoritat

thoritas, quomodo id facere licebit invictissimo Galliarum Regi?

19. Ad quam proinde interrogationem meam, indubie respondebit Gallicanus Clerus, hoc iustissime fieri a Christianissimo suo Rege ex sequenti fundamento. Nempe Regem non extendere ie super Principum authoritate Politica formaliter spectata, quatenus est Iuris Divini, sed super materialis ejus exercitio, extra hujus Iuris Divini spham exorbitante, dum scilicet ex supremae sua potestatis judicio, secundum Iuris & Iustitiae rationem fert impensis, ac deinde contra reluctantes exequitur sententiam, de tali Principatu seu Dominio iustissime sibi vendicando. In quo adeo rerum statu, consequens est, ut, quando Rex Dominum Principatus, una cum subditis sibi vendicat, hi clementius soluti sacramento fideltatis, quo alteri Principi erant obstricti, atque tunc iste indirecte quidem deponitur, non tamen formaliter, sed materialiter duntaxat depositione.

20. Explicatur hoc assertum. Etenim formalis depositio est Iuris legitimi per superiori authoritatem facta a principatu abdicatione. Quomodo autem Galliarum Rex praetendere potest authoritatem superioritatis super altero supremo Princeps, si hujus dignitas ita subsistat ex Iure Divino, ut nulla sit in humanis authoritatis, cui talis Princeps subiectatur, & per quem etiam Indirecte deponi valeat? En igitur Clerum Gallicanum ex Christianissimi sui Regis exemplo compelli ad facendum, aliam adhuc inesse viam, per quam supremus Princeps possit destitutus jure sui Principatus. Ediscatur igitur Clerus ille, quanam sit ista via, atque hanc mire licebit Ecclesiastica quoque authoritati suprema. An forte ex eo, quod talis Princeps te opponat iustis Christianissimi Regis armis, contrahitur aliquid delictum, super quo extendet se Regis ejusdem judicium? Quidni ergo id ipsum dicere fas sit pro Ecclesiastice autoritate erga Reges, potestate suâ Politica abentes, ad Ecclesias, fideique Orthodoxas in suis subditis subversionem, ita ut pro illo saltem cau, ex causa talis contra Ecclesiam delicti, fas sit procedere ad Principis aliquajus supremi depositionem? Sed dum Princeps, adversus quem Christianissimus Rex bellum movet, pro se habet fundamenta Iuris &que probabilis, una cum possessione legitimâ Principatus, quid ex Principatus sibi competentis defensione, facinoris intervenire potest, supra quod Galliarum Regis suprema majestas jus habeat, alterum supremum Principem acriter infestandi, & suo Principatu expoliandi? Quamcumque ergo Clerus Gallicanus hac super re amplectetur viam, haec &que patebit pro Ecclesia adversus Principes, Fidei Orthodoxa, ac Ecclesie infidelis hostes. Fas igitur esto mihi, ominari, quid Clerus Gallicanus tandem respondet: nempe in dicto causa Christianissimum Regem legitimè uti jure defensionis naturalis adversus illum, qui ex fundamento tam Iuris, quam Facti, publico iudicio inventus est Corona sue Regiae Iurium usurpator, & ex probabili eisdem Iuris prin-

cipio, Coronae tamen sua Regiae prætentis-nibus præjudicare haud potente, bone fidei possessor. Quia proinde ista iurum ad Coronam Regiam spectantium, defensio subsistere haud potest sine eorundem armata vindicatione, atque adeo alterius Principis supremi (jura ejusmodi ex probabili, Coronae tamen Regiae haud præjudicante, Iuris principio possidentis) ejectione; ideo talis Princeps tunc non equidem formaliter, sed materialiter indirecte, justo titulo non tam deponitur, quam in vim repellente deiicitur de suo Principatu. Quid ergo? An non simile quid dicere licet de Ecclesia, dum nempe Rex non tantum ex delicto hereticos, est obnoxius reatu per sancta Ecclesiæ judicium vindicando, ex quo fortassis præcisus respectu Clerus Gallicanus putabit, vindictam in modum pœnæ indicendam, debere esse in materia Ecclesiæ subiecta, in materia nempe spirituali, non in privatione Regni temporarij: sed dum insuper supremus quicquam Princeps in heresim prolapsus, progrederad infestandam Ecclesiam, & subditos suos à fide Orthodoxâ violenter, sed alias injunct abalienandos, an non fas erit Ecclesiastica supremæ authoritati, tunc uti gladio spirituali, non ad præcisam vindictam, sed ad naturalē Ecclesiæ sanctæ, ejusque iurium defensionem, cui tunc non solum commenstratur & conducibilis, sed etiam necessarius erit talis procedendi modus, ut Princeps hujusmodi non tam Formaliter etiam Indirecte deponatur; quam solum materialiter, upote non in vi præcisæ Iustitiae vindicativæ, sed in vi naturalis defensionis, deiiciatur à suo Principatu, subditique adeo solvantur sua fidelitatis erga ipsum sacramento? Hoc proinde est, quod omnior, responsorum Clerum Gallicanum, attentis ipsorumque fundamentis Iuri Divino seu scripto, seu tradito consonis, & antecedenter discussis.

Ex quibus universis elucet, totam præ-sentis Articuli summam reduci ad duas assertiones, quarum prima est, quod Regia potestas in se formaliter & signata spectata, sit Iuris Divini, uscic minimè subiecta Pontificia authoritati. Altera assertio est, quod Regiae potestatis ad certum Christianitatis charactere insignitum subiectum applicabilitas, una cum publicis ejusdem functionibus, superinduat quandam moralitatem, que supernaturalis elevationis lineam respiciat, subordinatam adeo, ac subiectam clavibus Regni calorum, Petro, ejusque successoribus per Christum commisitis.

Singulas hasce assertiones duobus sigillatim capitibus expendemus, quibus alia quatuor capita subiungentur, ad confutandam præallegati Authoris Du Pin Dissertationem septimam.

Caput I.

In quo afferitur Regia potestas esse Iuris Divini, fitque retorsio argumentorum ex sacris Litteris à parte adversa productorum,